

Innovatie van onderop is nodig én mogelijk

Het congres 'Innovatie van onderop' op 9 februari ging in op de vraag: hoe geven we samen de vernieuwing van het landbouw- en voedselstelsel een boost?

'Het is niet vijf voor twaalf, maar twee voor twaalf.' Met die woorden schetste de Hilvarenbeekse bioboer Bart van den Broek de noodzaak om het landbouw- en voedselsysteem te vernieuwen. Die urgentie wordt door anderen gevoeld en gedeeld.

Andere waarden en identiteiten

'Optimalisatie is niet langer voldoende. Een transitie is niet langer voldoende,' stelde Katrien Termeer (hoogleraar Bestuurskunde Wageningen University & Research) onomwonden. 'Het gaat om andere waarden en identiteiten, om een andere inrichting.'

Ze riep de provincie op om bestaande initiatieven te erkennen en te helpen groeien. En zich niet te laten weerhouden door Europese regelgeving: 'Ga om de tafel met partners en bespreek hoe je initiatieven wél kunt mogelijk maken en ondersteunen. Zo kwam ook de Green Deal natuurinclusieve varkenshouderij tot stand. Zo moet het.'

Grijs rond vierkantje

Ruud van Vessem was tot 2018 directeur van de Philips Innovation Services. Zijn advies: 'Focus en houd het in eerste instantie klein, want anders creëer je een wat we in mijn tijd bij Philips "grijs rond vierkantje" noemden: dat heeft geen kleur, dat heeft geen vorm, dat heeft kraak noch smaak.' Hij riep

de overheden op om keuzes te maken: 'Beter honderd euro steken in één succesvolle activiteit dan één euro in honderd activiteiten.'

Deelsessies

Halverwege de middag gingen de (ruim tweehonderd!) deelnemers uiteen in vier groepen om te brainstormen over vier vragen: Hoe sluiten we landbouw- en voedselkringlopen? Hoe wordt biodiversiteitsherstel onderdeel van het verdienmodel van agrarisch ondernemers? Hoe zetten we monitoring en data in om transparanter te maken wat er gebeurt in de stal? En hoe stimuleren we plantaardige eiwitconsumptie- en productie?

Innovatie is dé oplossing

Terug in de grote zaal hielp gedeputeerde Elies Lemkes graag een misverstand de wereld uit: 'In de media wordt nog wel eens gesuggereerd dat innovatie niet de oplossing zou zijn om ons landbouw- en voedselsysteem te transformeren. Mensen, geloof mij: innovatie is dé oplossing.'

Ze maakte het concreet met een voorbeeld: 'Er is discussie over de vraag of toekomstbestendige stallen wel echt werken. Maar ups en downs vinden we in andere sectoren heel normaal, waarom zou dat met de stallen anders zijn?'

Haar boodschap is er één van hoop en optimisme, vertelde ze: 'De huidige energiecrisis heeft er in korte tijd voor gezorgd dat ieder van ons zijn gedrag aanpast. Het kán dus. En op de HAS heb ik

gezien hoe jonge mensen innovaties voor de sector ontwikkelen en wat deze innovaties van onderop, uit de sector, kunnen bieden. Daar werd ik superblij van.'

Innovatiekracht is gigantisch

ZLTO-voorzitter Wim Bens bedankte de provincie Noord-Brabant en richtte zich rechtstreeks tot de gedeputeerde: 'Jullie hebben de food- en landbouwindustrie prominent op de kaart gezet. Dank je wel daarvoor. De standaard die de Nederlandse landbouw zet, is ongeëvenaard. De innovatiekracht van onderop in de sector is gigantisch. Laten we hier ruimte voor maken. De natuur moet beschermd worden én boeren willen een goede boterham verdienen. Laten we daar samen een weg in vinden.'

Bart van den Broek sloot zich daarbij aan: 'We moeten elkaar vinden. Of we nu kleine of grote stappen zetten, we moeten het steeds samen doen.'

Jubileum LIB

Het Innovatiecongres werd afgesloten met de lancering van het [LIB jubileumboek](#) 'omdenkers en doorzetters' met daarin de belangrijkste thema's in de landbouwinnovatie in Brabant van de afgelopen 27 jaar. Geert Wilms van het LIB reikte de eerste exemplaren uit aan gedeputeerde Elies Lemkes en ZLTO-voorzitter Wim Bens.

